

Prilog br. 1: Upitnik za NVO

Osnovne informacije	
Ime organizacije	Fondacija lokalne demokratije
Grad	Sarajevo
Ime odgovornog lica	Jasmina Mujezinović
Ime ispitanika	Selma Begić
Datum podnošenja	12. 6. 2017.
Potpis i pečat	

1. Ukratko opišite (u tačkama) istoriju vaše organizacije od njenog osnivanja do danas i spomenite prekretnice njenog razvoja.

FONDACIJA LOKALNE DEMOKRATIJE

U januaru 2003. godine preregistrirali smo se u Fondaciju lokalne demokratije (FLD), za područje BiH, kao pravnu nasljednicu Ambasade lokalne demokratije Barcelona – Sarajevo, međunarodne nevladine organizacije nastale na inicijativu Vijeća Evrope 1996. godine, a podržane od strane Grada Barcelona (Španija).

Vizija: Stvoriti društvo jednakih mogućnosti

Misijska: Zaštita, promocija i unapređenje ljudskih prava u BiH

Od 2003. godine primarni fokus rada FLD-a je u oblasti zaštite, promocije i unapređenja ljudskih prava, posebno prava žrtava nasilja zasnovanog na spolu (nasilja u porodici i ratnih silovanja), sistemskog rješavanja prava ugroženih grupa, te podrška u osiguranju trajnih rješenja za najugroženije porodice raseljenih osoba i izbjeglica, posebno žena žrtava nasilja na osnovu spola (žrtava nasilja u porodici i žrtava rata – žrtava silovanja i torture tokom rata 1992–1995. god).

Projektima djelujemo u cijeloj BiH (Federacija i Republika Srpska).

Najveću ekspertizu i iskustva FLD ima u osmišljavanju i implementaciji Programa:

USPOSTAVA SISTEMSKOG ODGOVORA DRUŠTVA NA PROBLEM NASILJA NA OSNOVU SPOLA:

Ovaj program u zajednici baziran je na ljudskim pravima žena, djece i djevojaka, žrtava nasilja na osnovu spola. Promovira potrebu za promjenama (pravnim, medicinskim, socijalnim) u pravcu reduciranja nasilja i stvaranja uvjeta u kojima je žrtva zbrinuta i u kojima joj je pružena potrebna pravna i psihosocijalna podrška.

Širi cilj programa: stvaranje i razvoj sistema zaštite žrtava nasilja; promoviranje nasilja na osnovu spola kao javnog problema; stvaranje mreže nevladinih organizacija koje se bave problematikom zaštite žrtava nasilja u porodici; uspostavljanje institucionalnog odgovora na prevenciju i zaštitu

od nasilja u porodici.

FLD ovaj program realizira kroz:

A/ Izgradnju sistema podrške i zaštite žena i djece žrtava nasilja u porodici kroz:

USPOSTAVLJENE SAMOODRŽIVE SERWISE

- **Sigurna kuća – Sklonište za žene i djecu, žrtve nasilja u porodici** (od 2000. godine)
Sklonište za djevojke, žrtve nasilja (incesta, prostitucije), a namijenjeno je bosanskohercegovačkim državljanima starosne dobi od 12 do 18 godina. Finansiranje je, u iznosu od 80% troškova funkcioniranja, osigurano od strane Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo. Sigurna kuća je jedino sklonište za žene i djecu žrtve nasilja u porodici u Kantonu Sarajevo.
- **Sklonište za djevojke** od 12 do 18 godina žrtve seksualnog nasilja, incesta, silovanja, porodičnog nasilja i drugih oblika nasilja (kapacitet skloništa 10 djevojaka).
Od osnivanja ovih servisa u sigurne kuće bilo je smješteno 1.758 korisnika/korisnica.
- **SOS – crvena linija (od 2004. godine)**
Fondacija lokalne demokratije je u junu 2004. godine pokrenula servis “SOS crvena linija, telefon za žrtve nasilja”. Pomoću otvorene 24-satne linije omogućena je prijava nasilja, kao i mogućnost intervencije u sprečavanju nasilja na osnovu potpisanog Uputstva za prijavu između FLD-a, Ministarstva unutrašnjih poslova i JU Centar za socijalni rad. Do sada je primljeno 10.685 poziva.

Ova tri servisa su finansijski podržava Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS.

Pored ovih redovnih servisa, FLD provodi različite projekte koji pružaju dodatnu podršku već uspostavljenim servisima:

- **Besplatna pravna pomoć** – od 2010. godine FLD pruža usluge besplatne pravne pomoći u vidu: besplatnih pravnih savjeta, pomoći u sastavljanju različitih podnesaka, zastupanja korisnika pred sudom i upravnim/administrativnim organima iz različitih pravnih oblasti, a prvenstveno porodičnih prava, radnih prava, socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, prava u vezi sa zapošljavanjem. Korisnice su žene žrtve nasilja u porodici ali i samohrane majke, žene žrtve rata, žene na socijalnoj margini.
- **Ekonomska pomoć** – kroz programe prekvalifikacije, doedukacije, pomoć i posredovanje pri zaposlenju, namijenjene ženama i djevojkama smještenim u sklonište. Cilj projekata je omogućiti lakši pristup tržištu rada ovoj populaciji. Jedan broj žena iz ove ciljne skupine radi na poslovima čišćenja poslovnih i privatnih prostora u ProFreshu – preduzeću koje je FLD osnovao 2016. godine s ciljem osiguranja radnih mjesta (zapošljavanja i socijalne integracije) za žene žrtve nasilja u porodici.

B/ Osiguranje podrške ženama žrtvama rata na teritoriji BiH

Projekt od 2007. godine pruža podršku u onim segmentima koji su nedostavno pokriveni od

strane institucija sistema i društva poput:

- omogućavanja pristupa zdravstvenim servisima za korisnice koje nisu zdravstveno osigurane,
- osiguranje ekonomske samostalnosti ove ciljne grupe kroz dokvalifikacije i prekvalifikacije u tražena zanimanja i vještine (u skladu s njihovim mogućnostima i potrebama),
- podršku za započinjanje malih biznisa (samoprivredivanje) koji im omogućavaju ekonomsku neovisnost.

Ujedno se osigurava psihološka i terapeutska podrška ženama žrtvama rata.

Fondacija lokalne demokratije je radila na podršci i poboljšanju statusa žrtava silovanja i torture prilikom svjedočenja pred sudovima (ženama žrtvama rata) – svjedokinjama na suđenjima za ratne zločine, na način da je žrtvama/svjedokinjama osigurana pravna i psihološka pomoć prije, tokom i nakon suđenja u predmetima ratnih zločina, te je formirana mreža podrške od 19 NVO s teritorije BiH, koje okupljaju i predstavljaju ovu populaciju.

U okviru ovog programa do sada je data podrška za 1.456 korisnika.

2. Opišite strukturu vaše organizacije. Koji je broj zaposlenih, koji pružaju usluge klijentima?

Menadžment FLD-a čine: izvršna direktorica, program menadžerice (2), finansijski asistenti (2) i administrator.

Usluge klijentima u Sigurnoj kući pružaju sljedeći uposlenici: dipl. socijalni radnici (2); psiholog (1); sociolog (1); pedagog (1) i medicinska sestra (1).

Usluge besplatne pravne pomoći pružaju: pravnici (2).

3. Koje su vaše glavne oblasti aktivnosti u vezi sa klijentima i koje usluge im pružate?

Fondacija lokalne demokratije, počevši od 2000. godine, permanentno vodi tri servisa:

- Sklonište za žene i djecu žrtve porodičnog nasilja (kapacitet 25 korisnika/ca, 10 žena i 15 djece) – jedina Sigurna kuća za žene i djecu žrtve nasilja u porodici na području Kantona Sarajevo;
- Sklonište za djevojke od 12 do 18 godina žrtve seksualnog nasilja, incesta, silovanja, porodičnog nasilja i drugih oblika nasilja (kapacitet skloništa 10 djevojaka) – jedino ove vrste u BiH;
- SOS crvena linija – telefon za prijavu nasilja u porodici dostupan 24 sata.

Sigurna kuća je namijenjena privremenom zbrinjavanju žena i njihove djece – žrtava porodičnog nasilja i predstavlja realizaciju prava žrtve nasilja u porodici na fizičku i psihičku sigurnost, odnosno zaštitu života, tjelesnog integriteta, duševnog zdravlja i sprečavanje daljeg nasilničkog ponašanja. Osnovni cilj Sigurne kuće je fizička zaštita i sigurnost žrtava ali i niz drugih usluga koje žrtvama pomažu u rehabilitaciji i resocijalizaciji te ih u konačnici osnažuje da se odupru torturi, te počnu donositi odluke koje će im pomoći u realizaciji budućeg kvalitetnijeg života.

Vrste uslugu koje se pružaju korisnicima u Sigurnoj kući su:

- Fizička zaštita i sigurnost;
- Psihosocijalni terapijski tretmani (individualni, grupni, edukativne, suportivne, rekreativne, radno-okupacione terapije). Provodi ih stručni tim Sigurne kuće na osnovu individualnog plana i programa zaštite za svaku žrtvu nasilja koja je smještena u Sigurnoj kući.
- Medicinska pomoć (hitne medicinske intervencije, redovni kontrolni pregledi, medikamentozna terapija – u saradnji sa zdravstvenim ustanovama);
- Uspostavljanje kontakta s porodicom žrtve kao i s drugim nevladinim i vladinim organizacijama i institucijama u čije programe je moguće uključiti žrtve nasilja kako bi im se pomoglo pri osamostaljivanju odnosno reintegraciji u društvenu zajednicu.
- Posebna pažnja poklanja se radu s djecom koja su na smještaju u Sigurnoj kući (sama ili s majkama) kao žrtve direktnog ili indirektnog nasilja. S djecom se također provodi terapijski tretman, djeca nastavljaju redovno pohađanje škole i drugih programa u cilju efikasne i djelotvorne reintegracije u društvenu zajednicu.
- Provođenje različitih programa podrške i rada s počiniteljima nasilja (grupe samopomoći, terapijski tretman porodice, mobilne posjete i sl.).

4. Koliko klijenata imate? Navedite detalje o svojim klijentima.

U periodu od 2000. godine do juna 2017. godine u Sigurnu kuću primljene su 1754 osobe od čega su 619 žene, 838 djeca i 297 djevojke.

Prema statističkoj analizi žena žrtava nasilja u porodici koje su boravile u Sigurnoj kući, najveći broj žena je u starosnoj dobi između 35 i 45 godina starosti, imaju završenu srednju školu, preko 70% žena je nezaposleno i u Sigurnoj kući najveći broj njih provede do 3 mjeseca. Nakon napuštanja Sigurne kuće 60% korisnica vraća se u primarnu porodicu u kojoj su doživjele iskustvo nasilja. Najčešći razlog povratka je ekonomske prirode, odnosno ekonomska ovisnost o nasilniku. Primjetan je trend smanjenja broja žena koje se vraćaju počiniteljima nasilja u odnosu na prethodne godine. Tako se 2016. godine od ukupnog broja žena 55% vratilo nasilniku dok je 45% žena trajno napustilo počinitelja i osamostalilo se.

Djeca koja su na smještaju zajedno s majkama u najvećem broju su (preko 60%) u starosnoj dobi do 5 godina starosti. Radi se o djeci koja su svjedočila nasilju oca nad majkom, rijetko su u toj dobi bila direktno izložena fizičkom nasilju od strane očeva. Djeca školske dobi koja su bila na smještaju nastavila su redovno pohađanje nastave u lokalnoj školi (prepisana su zbog sigurnosti i udaljenosti), te osiguranja uvjeta reintegracije.

Djevojke žrtve nasilja su u najvećem broju (60%) u dobi od 15 do 18 godina. Veliki broj djevojaka je smješten u Sigurnu kuću zbog poremećenih porodičnih odnosa i prijave zlostavljanja od strane roditelja. Radi se o periodu adolescencije koji je veoma zahtjevan u smislu potrebe za razumijevanjem, poštovanjem, pružanjem podrške i pozitivnih emocija pomoću kojih bi bili u stanju na adekvatan način prevazići taj razvojni period. Veći broj djevojaka koje su boravile u Sigurnoj kući dolazi iz porodica u kojima su evidentni poremećeni porodični odnosi, razvodi braka roditelja ili zasnivanja drugih bračnih/vanbračnih zajednica od strane roditelja što otežava mogućnost prevazilaženja adolescentnih kriza i dovodi do situacija zlostavljanja odnosno potrebe smještaja u Sigurnu kuću. U manjem su broju prisutni slučajevi incesta.

5. Da li ima vaša organizacija iscrpan sistem za identifikaciju potreba klijenata i na koji način provodite njihov dalji razvoj?

Žene najčešće dolaze u Sigurnu kuću nakon dugogodišnje izloženosti nasilju. Dolaze s osjećajem straha, krivnje, nedostatkom samopouzdanja i samopoštovanja, besperspektivne, obeshrabrene, očajne. U početku im je najvažnije ponovno uspostaviti osjećaj sigurnosti (fizička zaštita), a potom se uključuju u kompletan psihosocijalni terapijski tretman. Samim ulaskom u sklonište, uzimanjem socijalne anamneze, kroz jednoobrazne profesionalne upitnike, dobijaju se svi neophodni podaci za identifikaciju potreba, kako u smislu neophodne stručne podrške, tako i psihofizičkih mogućnosti same osobe za dalji tretman. Tokom terapijskih tretmana, za svaku klijenticu nastojimo da uspostavimo zadovoljenje osnovnih emocionalnih potreba ponovnim uspostavljanjem osjećaja osobnosti, dostojanstva i samopoštovanja. Važna je usmjerenost na uklanjanje posljedica tjelesnih ozljeda, kvalitetnu i redovnu ishranu, dobar odmor i tjelovježbu.

Nakon stabilizacije psihofizičkog stanja pravi se plan i program zaštite (izlazna strategija) u kojem se izjašnjavaju o željenom cilju. U izradi plana zaštite učestvuje nadležna Služba socijalne zaštite, a potom se uključuju ostale institucije i organizacije u skladu s potrebama. Nakon izlaska iz Sigurne kuće, na priodnoj osnovi, prati se njihova porodična situacija, putem Mobilnog tima koji je sastavljen od predstavnika FLD i nadležnog centra za socijalni rad, odnosno direktne terenske posjete.

Na osnovu iskustva rada sa žrtvama nasilja u Sigurnoj kući (potrebi žrtava), FLD je otvorila Centar za besplatnu pravnu pomoć koji nudi usluge pravnog savjetovanja i zastupanja na sudu žrtava nasilja u porodici, u skladu sa definisanim i utvrđenim kriterijumima statusa za pružanje besplatne pravne pomoći.

Ono što je bitno jeste i ekonomsko osnaživanje žena žrtava rodno uvjetovanog nasilja, samohranih majki i žena na socijalnoj margini na tržištu rada kroz stručno osposobljavanje, lični razvoj i društvene vještine što FLD pokušava realizirati kroz projekte.

6. Navedite spisak organizacija i drugih partnera (u regiji, u kantonu) i opišite u kojim područjima sa njima sarađujete.

Ostvarena je dugogodišnja saradnja sa različitim partnerima :

.Sa javnim institucijama na različitim nivoima, na području definisnja zakonskog okvira, izgradnje institucionalnog sistema podrške i zaštite žrtava nasilja na osnovu spola:

- Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH
- Agencijom za ravnopravnost spolova BiH
- Ombudsmeni BiH
- Ministarstvom za rad i socijalnu politiku FBiH
- Gender centrima Federacije BiH i RS
- Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS
- Ministarstvom unutrašnjih poslova KS
- JU Kantonalnim centrom za socijalni rad, Sarajevo
- Ministarstvom zdravstva KS,
- Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade KS
- Lokalne zajednice u BiH

- Organizacije civilnog društva, ostvarena je saradnja sa stranim organizacijama (Hilfswerk Austria International [HWA]; Catholic Relief Services [CRS]; Track Impunity Always – TRIAL Hope and Homes for children, u cilju zadovoljenja različitih potreba korisničkih grupa FLD-a.

-Saradnja s bh. NVO sektorom zasniva se na zajedničkom cilju unapređenja ljudskih prava u BiH:

Udruženje građanki Žene BiH – Mostar; Udruženje građanki “Budućnost” – Modriča; Vive žene – Tuzla; Žene ženama – Sarajevo; Žene sa Une – Bihać; Udružene žene – Banja Luka; Amica Educa – Tuzla; Lara – Bijeljina; Centar za pravnu pomoć ženama – Zenica; Udruga za civilne inicijative “Glas” Prozor – Rama; Udruženje žena – Derventa; Udruženje građanki “Gerc Sumejja”, Mostar; Udruženje “Žena – žrtva rata”, Sarajevo; Balkan Investigative Reporting Network (BIRN); Udruženje “Medica”; Udruženje “Prava za sve” Sarajevo; Centar informativno pravne pomoći Zvornik;; Udruženje “Snaga žene” Tuzla; Udruženje žena “Seka” Goražde.

7. Imate li vlastitu razvojnu strategiju, razvojni plan ili koncept vašeg budućeg pravca i glavnih prioriteta?

Strateški plan FLD-a za 2006–2016. je istekao, i FLD je trenutno u fazi razvoja novog strateškog plana zajedno s konsultantom koji je angažiran da pomogne u njegovom razvoju.

8. Da li obrazujete svoje zaposlenike? Ako da, u kojim oblastima?

Svi uposlenici Sigurne kuće imaju minimum 10 godina radnog iskustva u radu sa žrtvama nasilja u porodici (u Sigurnoj kući). Tokom dugogodišnjeg rada provedena je kontinuirana edukacija iz oblasti zaštite i zbrinjavanja žrtava nasilja u porodici (specijalizirani seminari, edukacije, supervizije, intervizije). Uposlenici su sada postali obučeni edukatori iz oblasti zaštite žrtava nasilja u porodici te su angažirani u cijeloj zemlji kao dio multisektorskog tima edukatora iz oblasti rodno zasnovanog nasilja.

Dvije uposlenice pohađaju treću godinu psihoterapijskog pravca Transakciona analiza, certificirane su kao praktičarke TA.

Sve uposlenice su u obavezi da prate nove zakonske akte vezane za žrtve nasilja u porodici i da se dodatno obučavaju prateći nove trendove u oblasti rodno zasnovanog nasilja.

Menadžment FLD-a svoje osoblje u upravi obrazuje i kada su u pitanju finansijski poslovi i to u sljedećim oblastima, neophodnim za efikasan rad:

- Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i usklađivanje sa zakonima u BiH
- Međunarodni standardi o finansijskom izvještavanju (MSFI) i usklađivanju sa zakonima u BiH
- Zakoni vezani za finansijsko poslovanje i usklađivanje sa kontnim planom za NVO
- Zakon o radu
- Zakon o porezima i doprinosima
- Zakon o penzionom osiguranju
- Zakon o indirektnim porezima (PDV)

Sam menadžment također pohađa različite vrste edukacija za oblast upravljanja organizacijom i projektima.

9. Imate li ikakvo iskustvo u saradnji sa stranim ili drugim donatorima? U kojim projektima je vaša organizacija učestvovala?

FLD od svog osnivanja sarađuje sa stranim donatorima koji su joj i glavni izvor prihoda kada su u pitanju projekti. Tako je već 10 godina strateški partner UNHCR-a u BiH (2007–2017) u projektima podrške u rekonstrukciji, ekonomskoj i psihološkoj podršci raseljenim, povratnicima, žrtvama nasilja na osnovu spola. Partner je OAK fondaciji (2012–2018) u projektima razvoja besplatne pravne pomoći u BiH i jačanju Sigurne mreže – mreže NVO u BiH čija je misija

prevencija i zaštita od nasilja na osnovu spola, te višegodišnji partner UNFPA u projektima vezanim za seksualno i reproduktivno zdravlje i gender. Postoji i saradnja sa: UNDP-om, EC-om u BiH, USAID-om, UN Women, Skupštinom grada Barcelone, Ambasdom Vlade SAD, Ambasdom Holandije, OSCE-om itd.

Najznačajniji donatori iz BiH: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS je prepoznalo FLD kao respektabilnog partnera u programu zaštite od nasilja u porodici na nivou Kantona Sarajevo te na osnovu sklopljenog ugovora u iznosu od 70% finansira servise formirane od strane FLD-a (skloništa, SOS telefon).

10. Opišite oblasti u kojim vaša organizacija očekuje podršku?

Fondaciji lokalne demokratije bila bi vrlo značajna podrška u oblasti razvoja socijalnog preduzetništva.

Vodeći Sklonište za žene i djecu žrtve nasilja u porodici, jedino u Kantonu Sarajevo, svakodnevno se suočavamo s problemom žena koje se vraćaju nasilniku jer su ekonomski ovisne o njemu.

Podrška ekonomskom osnaživanju žena kroz prekvalifikaciju i doedukaciju je nešto što FLD pruža korisnicama Sigurne kuće već godinama, ali ovim ženama je potrebno zaposlenje kako bi bile nezavisne od nasilnika i kako bi organizirale život za sebe i svoju djecu kada napuste sklonište.

Susreću se s problemom visoke stope nezaposlenosti u Kantonu Sarajevo ali i u cijeloj BiH, čime se znatno sužava mogućnost njihovog pristupa tržištu rada i dugotrajnijem zaposlenju.

S ciljem konkretne podrške namijenjene korisnicama Sigurne kuće, Fondacija lokalne demokratije je u maju 2016. godine registrirala socijalno preduzeće ProFresh, jedno od prva dva socijalna preduzeća u Bosni i Hercegovini. Preduzeće se bavi čišćenjem poslovnih i privatnih prostora. U ovom momentu zapošljava 4 osobe iz korisničke populacije FLD-a.

Kako u BiH nije donesen zakon o socijalnom preduzetništvu ovo preduzeće djeluje kao doo i kao takvo nije konkurentno na tržištu rada, jer kategorija žena koju zapošljavamo ima svoja ograničenja u smislu da trebaju stalnu psihološku podršku, imaju problem sa čuvanjem djece, a nerijetko i veće zdravstvene probleme koji im ne dozvoljavaju da rade u punom kapacitetu. Zbog ovih činjenica preduzeće bi moralo dobiti potporu države u vidu smanjenih poreza i doprinosa i sl. beneficija kako bi poslovalo bez gubitka, sa svrhom zapošljavanja najugroženijih kategorija žena. Da bi ovo socijalno preduzeće, ali i druga preduzeća koja zapošljavaju ranjive skupine mogla nastaviti s radom, potrebna je podrška državi i nevladinom sektoru u razvoju modela socijalnog preduzetništva koji je primjenjiv za lokalne uslove. Iskustvo drugih zemalja koje su već prošle ovaj proces, kao što je Češka, bilo bi od velikog značaja i koristi.

11. Šta očekujete od čeških stručnjaka i češke podrške u okviru projekta?

Prema našim saznanjima Republika Češka ima petnaestogodišnje iskustvo na području inovacija u procesima razvoja socijalnog preduzetništva i programe koji su testirani i razvijeni u saradnji s Južnom Moravskom i Univerzitetom u Brnu i u evropskom kontekstu predstavljaju prepoznatljiv i jedinstven program. Također prati i analizira grupe u riziku od socijalne isključenosti, vrši monitoring tržišnih prilika za nastajanje društvenih preduzeća u javnom i poslovnom prostoru te provodi kratkoročne, srednje i dugoročne strategije u području ljudskih resursa.

Prijenos znanja i iskustava eksperata iz Češke u ovoj oblasti bio bi od velikog značaja i koristi za razvoj kako socijalnog preduzeća ProFresh, kojeg je osnovala FLD, tako i za bh. društvo u cjelini.

Kao rezultat ovog projekta te pružene podrške, očekujemo da se poboljšaju kapaciteti naše organizacije FLD na institucionalnom i upravljačkom nivou kada je u pitanju razvoj socijalnog

preduzetništva u Kantonu Sarajevo.

12. Kakva je bila vaša motivacija i motivacija vaše organizacije da učestvujete u projektu?

Fondacija lokalne demokratije je u dosadašnjem djelovanju pokazala da se njen rad zasniva na uspostavljanju sistemskih rješenja za korisničke grupe, što je između ostalog rezultiralo samoodrživim servisima zaštite namijenjenim ženama i djeci žrtvama nasilja u porodici.

U skladu s tim nastoji uspostaviti i razviti sistem ekonomske podrške i zapošljavanja žena iz ciljne skupine kroz razvoj socijalnog preduzeća. Motiv učestvovanja u projektu je mogućnost da stručnjaci iz Češke prenesu svoja znanja i iskustva iz ove oblasti kako bi se FLD, ali i relevantni akteri, predstavnici institucija sistema, upoznali s principima, načinima i mogućnostima uspostave održivog modela zapošljavanja žena žrtava nasilja u porodici korištenjem koncepta socijalnog preduzetništva. Iako Sklonište djeluje na području Kantona Sarajevo te bi se ova iskustva iz Češke trebala odnositi na isto područje, ovaj bi se model uz eventualno male adaptacije mogao multiplicirati i u drugim lokalnim zajednicama u BiH, uz pomoć drugih partnerskih nevladinih organizacija s kojima FLD sarađuje.